

УДК 352.07:364.2(477.63)

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2025-13-126-135>

Тимочко Іван, аспірант кафедри публічного
врядування Національного університету
«Львівська політехніка»

Tymochko Ivan, postgraduate student at the
Department of Public Administration at Lviv
Polytechnic National University

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7821-0740>

ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

PRINCIPLES OF IMPLEMENTATION OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE SPHERE OF SOCIAL PROTECTION OF PARTICIPANTS IN COMBAT OPERATIONS IN UKRAINE

Анотація. У статті розкрито принципи здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні. Для цього вивчено передумови у сфері соціального захисту учасників бойових дій, зокрема: надання статусу учасника бойових дій, правові засади його визначення, діяльність публічних інституцій щодо реалізації статусу учасників бойових дій, зокрема щодо забезпечення їх прав, гарантій; здійснення державного управління, місцевого самоврядування та громадського управління; систему заходів щодо захисту від соціальних ризиків, організаційно-правові форми соціального захисту, соціальне забезпечення, соціальну інтеграцію, соціальну адаптацію, соціальні ризики. Розкрито публічно-управлінський вплив на процеси формування та реалізації статусу учасника бойових дій через здійснення державного управління, зокрема у сфері соціального захисту через органи загальної і спеціальної компетенції. Актуалізовано доцільність застосування програмного підходу до соціального захисту учасників бойових дій. Проаналізовано низку принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні, серед яких базовий принцип, за яким побудована сучасна ветеранська політика – громадянський принцип. Інші принципи – постійності, законності, співробітництва, рівності, об'єктивності, субсидіарності – обґрунтовано відповідно до сучасного стану публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні та з метою їх застосування для ефективного управління. Визначено причини, за якими назріла актуальність розгляду принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні: відсутність комплексної та ефективної ветеранської політики; важка й незрозуміла бюрократична система оформлення пільг та допомоги; відсутність достатньої кількості ресурсів; дублювання функцій органів публічної влади тощо.

Ключові слова: державна політика, державне управління, публічне управління, учасник бойових дій, соціальний захист, принципи.

Abstract. The article reveals the principles of public administration in the field of social protection of combatants in Ukraine. To this end, the prerequisites in the field of social protection of combatants have been studied, in particular: granting the status of a combatant, the legal principles of its definition, the activities of public institutions in implementing the status of a combatant, in particular in ensuring their rights and guarantees; the implementation of state administration, local government and public administration; a system of measures to protect against social risks, organizational and legal forms of social protection, social security, social integration, social adaptation, social risks. The public-administrative influence on the processes of forming and implementing the status of a combatant through the implementation of state administration, in particular in the field of social protection through bodies of general and special competence, has been revealed. The expediency of applying a program approach to the social protection of combatants has been updated. A number of principles of public administration in

the field of social protection of combatants in Ukraine have been analyzed, including the basic principle on which modern veteran policy is built - the civic principle. Other principles - permanence, legality, cooperation, equality, objectivity, subsidiarity - are justified in accordance with the current state of public administration in the field of social protection of combatants in Ukraine and with the aim of their application for effective management. The reasons for which the relevance of considering the principles of public administration in the field of social protection of combatants in Ukraine has become apparent are identified: the lack of a comprehensive and effective veterans' policy; a difficult and incomprehensible bureaucratic system for processing benefits and assistance; a lack of sufficient resources; duplication of functions of public authorities, etc.

Keywords: state policy, state administration, public administration, combatant, social protection, principles.

Постановка проблеми. Актуальність розгляду принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні зумовлена відсутністю комплексної та ефективної ветеранської політики. Серед деяких важливих причин вивчення проблематики принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні є: важка й незрозуміла бюрократична система оформлення пільг та допомог, необхідність створення інституту помічника ветерана, відсутність достатньої кількості ресурсів, дублювання функцій органів публічної влади тощо. Тому дослідження у напрямку розробки та впровадження принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій націлені на мінімізацію бюрократичних процесів, цілісне вироблення публічної політики, реалізацію комплексної ветеранської політики. Крім того, часто ветерани та їхні родини не можуть скористатися належними привілеями через надмірну бюрократизацію, недосконалі закони та брак зрозумілої інформації. Також часті випадки неврегульованої тривалості ухвалення рішень, складна логістика й відсутність мінімальної інклюзивності навіть у більших містах. Унаслідок цього людина, яка багато чим пожертвувала заради захисту Батьківщини, відчувається кинutoю та зневаженою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження базується на аналізі здебільшого нормативно-правового забезпечення соціального захисту учасників бойових дій в Україні. Зокрема, проаналізовано правові засади надання статусу учасника бойових дій, виявлено їх недоліки, зокрема щодо нормативно-правової основи здійснення публічного управління у сфері реалізації статусу учасника бойових дій. Зазначено, що нормативно-правову основу публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій становлять Конституція України, акти міжнародного права, які діють на національному рівні, законодавство України як у сфері безпосередньо соціального захисту, так і інших дотичних напрямків, які мають вплив на соціальний захист, зокрема: охорони здоров'я, національної безпеки, системи повернення ветеранів до цивільного життя. Розкрито статусні характеристики учасника бойових дій відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», який є ключовим в означеній сфері та відображає зокрема систему державних гарантій, пільг та загалом соціального захисту. Соціальний захист військових та питання стабілізації публічного управління під час воєнного стану на сьогодні є актуальним питанням для дослідників [1-2]. Серед зарубіжних досліджень зазначимо роботи С. Вільямс, Л. Калхуна, Д. Кишбог, Р. Лауфера, В. Холла та ін.

Мета статті – виявлення та аналіз принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні.

Виклад основного матеріалу. Базовий принцип, за яким побудована сучасна ветеранська політика, – громадянський принцип, адже, насамперед, ветерани й ветеранки та їхні сім'ї – це громадяни України, й вони мають право на гідні послуги та підтримку. Це означає, що байдужість і зневага з боку всіх надавачів послуг є неприпустимою. За цим принципом відбувається захист громадянських прав людини, прав на життя, безпеку та усі базові громадянські права. Статус громадянина тісно пов'язаний з державою. Тому відповідальність держави має бути чітко окреслена у питаннях захисту громадянських прав. Захист від держави – основа безпеки

громадянина. Тому моделі «держава для громадянина» та «громадянин для держави» синергетично об'єднані концептуальним підходом, за яким можлива побудова «громадської держави».

Наступний принцип – постійність. Держава має знати та підтримувати своїх ветеранів та їхні сім'ї, щоб розуміти їхні потреби. Вони повинні мати мережу підтримки впродовж усього життя. Адже наслідки війни, як фізичні, так і психологічні, залишаються з людиною назавжди.

Наступний принцип – законність – тобто відповідності Конституції та законам України, міжнародним договорам, згоду на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Також законодавством передбачена відкритість – забезпечення вільного доступу до інформації, що визначає державну регіональну політику і є у розпорядженні органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування; сталого розвитку – розвитку суспільства для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Наступний принцип – співробітництва – узгодження цілей, пріоритетів, завдань, заходів і дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, забезпечення співробітництва між ними під час формування та реалізації державної регіональної політики; паритетності – забезпечення рівних можливостей доступу суб'єктів публічного управління політики до сфери соціального захисту ветеранів (рис.1).

Рис. 1. Сфера соціального захисту учасників бойових дій як об'єкт здійснення публічного управління: схематичне зображення

Примітка: сформовано автором

Принцип рівності – рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, відсутності обмежень чи привілеїв за ознакою статі та забезпечення рівних умов для реалізації прав жінок і чоловіків; інклюзивності – дотримання інтересів осіб з особливими потребами шляхом урахування при формуванні і реалізації державної регіональної політики спеціальних заходів, спрямованих на забезпечення реалізації такими особами їхніх прав і основоположних свобод.

Принцип об'єктивності – розроблення всіх документів, що визначають державну регіональну політику, на основі реальних показників, яких реально досягти та які можливо оцінити. У 2019 р.

відбулося законодавче врегулювання Єдиного державного реєстру ветеранів війни (далі – реєстр) як єдиної державної інформаційно-телекомунікаційної системи, завдання якої є:

- збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, захисту та знеособлення інформації про осіб;
- ветеранів війни (учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, учасників війни);
- осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб;
- членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни;
- членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України;
- реалізації особами з наданими статусами пільг та соціальних гарантій.

У Положенні про реєстр ветеранів війни визначено, що реєстр – це єдина державна інформаційно-комунікаційна система, призначена для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, захисту і знеособлення інформації про ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

Нормативно-правові засади функціонування реєстру:

- ЗУ «Про публічні електронні реєстри»;
- ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни.

Реєстр ведеться з метою:

- 1) ведення обліку осіб;
- 2) реалізації особами пільг та інших соціальних гарантій, передбачених законодавчими актами;
- 3) адміністрування потреб осіб;
- 4) координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади та у випадках, передбачених законом, органів місцевого самоврядування з питань соціального захисту осіб.

Міністерство у справах ветеранів забезпечує створення реєстру ветеранів війни з внесенням до нього відомостей про: ветеранів війни (учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та учасників війни); осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною; постраждалих учасників Революції Гідності; членів сімей осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

Міністерство соціальної політики, обласні, Київська міська, районні, районні у м. Києві державні адміністрації подають Міністерству у справах ветеранів відомості про осіб, які перебувають на обліку в реєстрі осіб, які мають право на пільги, та інформацію про потребу та/або отримання соціальної допомоги згідно з визначеними пільгами з відповідних баз даних [3].

Станом на 02.05.2022 р. статус учасника бойових дій по всій Україні отримали близько 770 000 осіб [4]. А станом на 01.01.2025 р. їх кількість становить 1 071 тис. осіб. Урядом України відслідковуються кількісні показники учасників бойових дій, актуальні на сьогодні показники наведені у табл. 1 (показники за 2023–2025 рр.).

Мінветеранів розробило на базі реєстру платформу е-Ветеран – системи на базі Єдиного державного реєстру ветеранів війни. Мета системи – підвищення рівня соціального захисту ветеранів війни шляхом он-лайн контролю за реалізацією їх прав та гарантій. Користуючись е-Ветеран можна отримати електронні послуги, перелік яких постійно розширюється (табл. 2).

Таблиця 1

Кількість учасників бойових дій 2023–2025 рр.

	2023-01-01	2024-01-01	2024-07-01	2024-04-01	2024-10-01	2025-01-01
Чисельність учасників бойових дій, інформація про яких внесена до Єдиного державного реєстру ветеранів війни	455 228	730 010	926 793	808 874	980 193	1 071 499
Чисельність учасників війни, інформація про яких внесена до Єдиного державного реєстру ветеранів війни			161297	161411	160 093	159 932
Чисельність осіб з інвалідністю внаслідок війни, інформація про яких внесена до Єдиного державного реєстру ветеранів війни			113 716	109 107	119 714	119 678

Примітка: сформовано автором на основі [5–7]

Таблиця 2

Перелік електронних послуг на платформі e-Ветеран

Назва послуги	Зміст послуги
Заява щодо супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб	Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб допоможе вам отримати інформаційний супровід й підтримку, проконсультує щодо отримання статусів, пільг, послуг, проходження реабілітації, працевлаштування, започаткування власної справи тощо.
Заява щодо припинення супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб	Послуга з припинення супроводу передбачає можливість для ветеранів війни, демобілізованих осіб, членів сімей загиблих захисників України та інших осіб зі спеціальним статусом офіційно завершити отримання інформаційно-консультаційної підтримки. Заява подається фахівцю із супроводу офлайн або онлайн через електронний кабінет фахівця. Після її розгляду супровід припиняється без втрати прав на пільги чи інші передбачені законом гарантії.
Заява на участь у відборі на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб	Відбір на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб проводиться на всій території України, окрім тимчасово окупованих територій України та територій, на яких ведуться активні бойові дії.
Реєстр суб'єктів надання послуг із психологічної допомоги для ветеранів і членів їх сімей	Подача заяви про включення до Реєстру суб'єктів надання послуг із психологічної допомоги для потенційних надавачів
e-Карта послуг для ветеранів війни в громадах	e-Карта з надання послуг ветеранам війни з боку державних, недержавних та міжнародних організацій є візуалізацією інформації про послуги, які надаються ветеранам та членам їх сімей в громадах всієї України. e-Карта є динамічною та оновлюється щоденно
MARTA	MARTA (Mental Adaptation and Rehabilitation Tools and Analysis з англ. — Інструменти психологічної адаптації та реабілітації та їх аналіз). Цей ресурс розроблено для захисників, захисниць та членів їх родин. Завдяки проєкту користувачі мають можливість самостійно провести перевірку свого психічного здоров'я та отримати рекомендації з його поліпшення тут і зараз.
Конкурс з визначення загальнодержавних програм (проєктів, заходів), розроблених громадськими об'єднаннями ветеранів війни, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка у 2024 році	Конкурс Мінветеранів з визначення загальнодержавних програм (проєктів, заходів), розроблених громадськими об'єднаннями ветеранів війни
e-Карта вакансій державної служби та органів місцевого самоврядування для ветеранів	e-Карта вакансій державної служби та органів місцевого самоврядування для ветеранів є візуалізацією інформації про вакансії державних органів, органів місцевого самоврядування та військових адміністрацій всієї України для ветеранів. e-Карта є динамічною та оновлюється щоденно.
Участь у Всеукраїнських змаганнях «Ігри Ветеранів»	До відбору до складу національної збірної команди України для участі у міжнародних спортивних змаганнях «Ігри Ветеранів» запрошуються особи, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, до здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України (період з 2014 р. – до сьогодні)

Активно наповнюється в режимі он-лайн е-карта послуг для ветеранів за різними критеріями, у тому числі статусу людини, географічного розташування, виду послуги, формату надання послуги тощо (рис. 2). Загальна кількість послуг складала 13 352 послуги станом на 21.04.2025 р.

Рис.2. Е-карта послуг для ветеранів війни (станом на 21.04.2025 р.).

Можна констатувати, що існує невідповідність рівномірного розповсюдження за територіальним принципом, а також відсутнє врахування кількісних показників потреб, у тому числі кількості ветеранів, їх конкретних потреб у послугах, працевлаштуванні, медичного забезпечення тощо. Так, лідером стали Вінницька та Сумська області з відповідним показником 1299 та 1009 послуг. У той час, як у Херсонській та Чернівецькій відповідно 143 та 146 послуг (табл. 3).

Таблиця 3

Кількість послуг для ветеранів війни на платформі eveteran.gov.ua (станом на 21.04.2025 р.)

Локація	Кількість послуг	Локація	Кількість послуг
• Вінницька область	1299	• Тернопільська область	523
• Волинська область	244	• Харківська область	143
• Дніпропетровська область	705	• Херсонська область	536
• Донецька область	-	• Хмельницька область	773
• Житомирська область	396	• Черкаська область	640
• Закарпатська область	409	• Чернігівська область	146
• Запорізька область	251	• Чернівецька область	1
• Івано-Франківська область	587	• Автономна Республіка Крим	1
• Київська область	662	▪ м.Севастополь	
• м.Київ	210		
• Кіровоградська область	668		
• Луганська область	-		
• Львівська область	342		
• Миколаївська область	864		
• Одеська область	419		
• Полтавська область	754		
• Рівненська область	488		
• Сумська область	1009		
	385		

Примітка: сформовано на основі [8]

Наступний принцип – субсидіарності – реалізації владних повноважень на найнижчому рівні управління, на якому це найбільш ефективно та координації – взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм на державному, регіональному та місцевому рівнях, а також міжвідомчої координації як складового елемента координації. Міжвідомча координація повинна відбуватися з іншими центральними органами та органами місцевого самоврядування. Мінветеранів розроблено та забезпечується функціонування інформаційно-комунікаційної системи «Єдиний державний реєстр ветеранів війни», яку у лютому 2023 р. введено в постійну експлуатацію відповідно до наказу Міністерства у справах ветеранів України від 09.02.2023 р. № 26 «Про ведення інформаційно-комунікаційної системи «Єдиний державний реєстр ветеранів війни» в постійну експлуатацію». Реєстр є правонаступником Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки та оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення. Мінветеранів є розпорядником та держателем даних, наданих до ЄДРВВ.

Інформація для внесення до ЄДРВВ осіб, яким надано статус учасника бойових дій надходить до Мінветеранів від комісій з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, утворених в Міноборони, МВС, Мін'юсті, Національній поліції, Національній гвардії, СБУ, Службі зовнішньої розвідки, Адміністрації Держприкордонслужби, Адміністрації Держспецтрансслужби, Офісі Генерального прокурора, Управлінні державної охорони, Адміністрації Держспецзв'язку, ДСНС, ДФС, а також від міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера та деяких інших категорій осіб відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Міжвідомча комісія (рис. 3) складається з голови, який є представником Міністерства у справах ветеранів України, першого заступника голови, заступника голови, секретаря та інших членів міжвідомчої комісії. До складу міжвідомчої комісії входять представники Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Національної поліції України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту, Офісу Генерального прокурора, Управління державної охорони України, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної фіскальної служби України. До роботи міжвідомчої комісії можуть залучатися за згодою фахівці інших державних органів та представники громадських організацій. Тому розподіл повноважень як інституцій, так і посадових осіб доцільно пропрацьовувати відповідно до правових засад субсидіарності [9]. Використання принципу субсидіарності надасть можливість більш ефективно використовувати потенціал управління, залучати компетентних фахівців, розвивати горизонтальний рівень управління у сфері соціального захисту ветеранів війни з залученням місцевого самоврядування, громадськості.

Інформація про надання та позбавлення статусу учасника війни, особи з інвалідністю внаслідок війни, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України надходить до Мінветеранів від структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у місті (у разі їх утворення) рад [10].

Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 10 вересня 2024 р. № 1041, якою затверджено порядок надання в автоматичному режимі статусу учасника бойових дій у період воєнного стану в районах ведення воєнних (бойових) дій або на тимчасово окупованих територіях [11]. Цей Порядок визначає процедуру надання в автоматичному режимі статусу учасника бойових дій особам, які у період воєнного стану під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з

військовою агресією російської федерації проти України, брали участь у виконанні бойових (службових, спеціальних) завдань у районах ведення воєнних (бойових) дій або на тимчасово окупованих територіях. Здійснено підключення до Реєстру посадових осіб Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства юстиції, Національної поліції, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Адміністрації державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро та отримання такими посадовими особами доступу до Реєстру через захищену електронну комунікаційну мережу та/або інтегровані з Реєстром інформаційні системи.

<u>Утворює комісію:</u> Мінветеранів	
<u>Інформація надходить від:</u> структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у місті (у разі їх утворення) рад	
<u>Склад комісії:</u> ▪ Міжвідомча комісія складається з голови, який є представником Міністерства у справах ветеранів України, першого заступника голови, заступника голови, секретаря та інших членів міжвідомчої комісії. ▪ Мінборони, МВС, Мін'юсти, Національній поліції, Національній гвардії, СБУ, Службі зовнішньої розвідки, Адміністрації Держприкордонслужби, Адміністрації Держспецтрансслужби, Офісі Генерального прокурора, Управлінні державної охорони, Адміністрації Держспецзв'язку, ДСНС, ДФС ▪ інші державних органів та представники громадських організацій.	
<u>Форма роботи:</u> Формою роботи міжвідомчої комісії є засідання, які проводять щонайменше один раз на місяць (за наявності документів для розгляду).	<u>Законодавча база:</u> Керується Конституцією України, законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства України

Рис. 3. Діяльність міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера та деяких інших категорій осіб відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

Висновки. За результатами проведеного аналізу можна зробити такі висновки. Представлено низку принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні, серед яких базовий принцип, за яким побудована сучасна ветеранська політика – громадянський принцип. Інші принципи – постійності, законності, співробітництва, рівності, об'єктивності, субсидіарності – обґрунтовано відповідно до сучасного стану публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні та з метою їх застосування для ефективного управління. Визначено причини, за якими назріла актуальність розгляду принципів здійснення публічного управління у сфері соціального захисту учасників бойових дій в Україні: відсутність комплексної та ефективної ветеранської політики; важка й незрозуміла бюрократична система оформлення пільг та допомог, відсутність достатньої кількості ресурсів, дублювання функцій органів публічної влади тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Karpa M., Akimov O., Kitsak T. Social protection of military personnel in Ukraine: state and regional guarantees. *Public Administration and Law Review*. 2022. Issue 4(12). P. 16–23. DOI:10.36690/2674-5216-2022-4-16.
2. Karpa M., Akimov O., Kitsak T. Problems of stabilization of the system of public administration under the conditions of decentralizational changes and martial law in Ukraine. *Public Administration and Law Review*. 2022. (3). P. 24–31. <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2022-3-24>.
3. Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 14.08.2019 № 700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

4. Кількість ветеранів може зрости вчетверо – міністр. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/05/8/7344824> дата звернення: 12.04.2025).
5. Дані та ресурси. Адміністративні дані в значенні Закону України “Про державну статистику”, що збираються Міністерством у справах ветеранів України. URL: <https://data.gov.ua/dataset/034f43a4-133a-498f-8478-6076ed1013e4> дата звернення: 12.04.2025).
6. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835.
7. Про організацію роботи щодо оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних : Наказ Міністерства у справах ветеранів України від 26.03.2024 №53-24. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0053859-24#Text> дата звернення: 12.04.2025).
8. e-Ветеран на базі Єдиного державного реєстру ветеранів війни – eveteran.gov.ua. URL: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrJoiMjk3MzlwYmUtZjVmMS00NmExLWJiNzAtZDNIYzdlN2lyOTFkIiwidCI6IjVjM2NjODcwLTZlMGUtdm1m1hMmVLTZkMjlmZTE1NmM3NSIsImMiOiJ9> дата звернення: 12.04.2025).
9. Спицька К. Правові засади соціального захисту учасників бойових дій в Україні. *Юридичний вісник*. 2022. №2. DOI <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.2336>.
10. Про затвердження Положення про міжвідомчу комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера і деяких інших категорій осіб відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»: Мінветеранів; Наказ від 26.02.2021 №43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0521-21#Text> дата звернення: 12.04.2025).
11. Деякі питання надання в автоматичному режимі статусу учасника бойових дій у період воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 10.09.2024 №1041. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1041-2024-%D0%BF#Text> дата звернення: 12.04.2025).

REFERENCES

1. Karpa, M., Akimov, O., & Kitsak, T. (2022). Social protection of military personnel in Ukraine: state and regional guarantees. *Public Administration and Law Review*, 4(12), 16–23. DOI:10.36690/2674-5216-2022-4-16 [in English].
2. Karpa, M., Akimov, O., & Kitsak, T. (2022). Problems of stabilization of the system of public administration under the conditions of decentralizational changes and martial law in Ukraine. *Public Administration and Law Review*, (3), 24–31. URL: <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2022-3-24> [in English].
3. Pro Yedyniy derzhavnyi reiestr veteraniv viiny: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy; Polozhennia vid 14.08.2019 № 700 [On the Unified State Register of War Veterans: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine; Regulation from August 08, 2019 №700]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
4. Kil'kist veteraniv mozhe zrosty vchetvero – ministr [The number of veterans may increase fourfold – the minister]. www.pravda.com.ua. Retrieved from <https://www.pravda.com.ua/news/2022/05/8/7344824> [in Ukrainian].
5. Dani ta resursy. Administrativni dati v znachenni Zakonu Ukrainy “Pro derzhavnu statystyku”, shcho zbyrautsia Ministerstvom u spravakh veteraniv Ukrainy [Data and resources. Administrative data within the meaning of the Law of Ukraine “On State Statistics”, collected by the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine]. data.gov.ua. Retrieved from <https://data.gov.ua/dataset/034f43a4-133a-498f-8478-6076ed1013e4> [in Ukrainian].
6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro nabory danykh, yakii pidlihaiut oprylyudnenniu u formi vidkrytykh danykh: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.10.2015 № 835 [On approval of the Regulation on data sets subject to publication in the form of open data: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from October 21, 2015 №835] [in Ukrainian].
7. Pro orhanizatsiiu roboty shchodo oprylyudnennia publichnoi informatsii u formi vidkrytykh danykh: Nakaz Ministerstva u spravakh veteraniv Ukrainy vid 26.03.2024 №53-24 [On the organization of work on the publication of public information in the form of open data: Order of the Ministry of Veterans of Ukraine from March 26, 2024 №53-24]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0053859-24#Text> [in Ukrainian].
8. e-Veteran na bazi Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny – eveteran.gov.ua [e-Veteran based on the Unified State Register of War Veterans – eveteran.gov.ua]. app.powerbi.com. Retrieved from <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrJoiMjk3MzlwYmUtZjVmMS00NmExLWJiNzAtZDNIYzdlN2lyOTFkIiwidCI6IjVjM2NjODcwLTZlMGUtdm1m1hMmVLTZkMjlmZTE1NmM3NSIsImMiOiJ9> [in Ukrainian].
9. Spyska, K. (2022). Pravovi zasady sotsialnoho zakhystu uchasykyv boiovykh dii v Ukraini [Legal principles of social protection of combatants in Ukraine]. *Yurydychnyi visnyk – Legal Bulletin*, 2. DOI <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.2336> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro mizhvidomchu komisiuu z pytan rozghliadu materialiv pro vyznannia uchasykamy boiovykh dii ta vyplaty odnorazovoi hroshovoi dopomohy v razi zahybeli (smerti) abo invalidnosti volontera i deiakykh inshykh katehorii osib vidpovidno do Zakonu Ukrainy «Pro status veteraniv viiny, harantii yikh sotsialnoho zakhystu»: Minveteraniv; Nakaz vid 26.02.2021 №43 [On approval of the Regulation on the Interdepartmental Commission for the consideration of materials on recognition as participants in hostilities and payment of a one-time cash benefit in the event of death or disability of a volunteer and certain other categories of persons in accordance with the Law of Ukraine “On the

Status of War Veterans, Guarantees of Their Social Protection": Ministry of Veterans; Order from February 26, 2021 №43]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0521-21#Text> [in Ukrainian].

11. Deiaki pytannia nadannia v avtomatychnomu rezhymi statusu uchasyka boiovykh dii u period voiennoho stanu. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy; Poriadok vid 10.09.2024 № 1041 [Some issues of automatically granting the status of a participant in hostilities during martial law. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine; Order from October 09, 2024 №1041]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1041-2024-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

Подано до редакції 21.05.25 р.

Прийнято до друку 26.06.25 р.